

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Szülői felelősség – gyermek feletti felügyelet, kapcsolattartási jog

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [es](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

spanyol

Swipe to change

Szülői felelősség – gyermek feletti felügyelet, kapcsolattartási jog

Spanyolország

1 Mit jelent a gyakorlatban a jogi értelemben vett szülői felelősség fogalma? Melyek a szülői felelősséggel rendelkező személy jogai és kötelességei?

A spanyol jogban a szülői felelősséget általában a „patria potestad” (szülői hatalom) kifejezéssel említik. Ezt a kiskorú személyének és vagyonának védelmével a törvény erejénél fogva, illetve bírósági határozattal megbízott természetes személyek (általában a szülők), illetve jogi személyek jogai és kötelezettségei alkotják.

A szülői felelősséget mindig a gyermekek javára kell gyakorolni, személyiségükkel összhangban, testi és lelki épségük tiszteletben tartásával. A szülői felelősség a következő kötelezettségeket és jogokat tartalmazza:

a gyermekek gondozása, felügyelete, táplálása, nevelése és megfelelő iskoláztatásának biztosítása;

a gyermekek képviselése és vagyonuk kezelése.

2 Általában ki gyakorolja a gyermek felett a szülői felelősséget?

A szülők szülői felelősséggel tartoznak kiskorú gyermekeik irányában.

A szülők különválása, válása, szétköltözése vagy együttélésük megszűnése esetén – kivételes körülményektől eltekintve – a kiskorú személyére és vagyonára vonatkozó jogok és kötelezettségek mindkét szülőt megilletik.

Ha a szülők külön élnek, a szülői felelősséget az a szülő gyakorolja, akivel a gyermek él. A másik szülő indoklással alátámasztott kérelmére azonban a bíróság a gyermek érdekében dönthet úgy, hogy a másik szülő részére is biztosítja az előbbi szülővel közösen gyakorolható szülői felelősséget, vagy megoszthatja az apa és az anya között a szülői felelősség gyakorlásával járó feladatokat.

3 Ha a szülők nem tudják vagy nem akarják gyakorolni a szülői felelősséget gyermekeik felett, kinevezhető-e helyettük egy másik személy?

A spanyol jog értelmében – ha a szülők egyáltalán nem vagy nem kielégítően teljesítik a kiskorúak gondviselése terén törvényben meghatározott védelmi kötelezettségüket – bírósági felügyelet mellett más hozzátartozók, személyek vagy intézmények is kijelölhetők a kiskorúakra vonatkozó szülői felelősség gyakorlására.

4 Ha a szülők elválnak vagy különválnak, hogyan születik döntés a szülői felelősség további gyakorlásáról?

A szülők különválása vagy házasságuk felbontása esetén a szülői felelősség meghatározható:

a szülők együttes kérésére, ún. szabályozó megállapodásban (convenio regulado), amelyet bíróságnak kell jóváhagynia;

bírósági határozattal, kontradiktórius eljárásban.

A szülői felelősség a kiskorúak védelmének intézményeként mindkét szülőt megilleti.

A kiskorúak gondviselésére és felügyeletére vonatkozó döntések az alábbiak szerint összegezhetők:

A szülők egyike részére történő odaítélés; a felügyeletet nem gyakorló szülő részére általában láthatási jogot biztosítanak.

Közös odaítélés váltakozó időszakokkal, amelyekben a kiskorú hol az egyik, hol pedig a másik szülővel van.

Kivételes alapon – ha a körülmények ezt indokolják és a kiskorú érdekében áll – hozható a gondviselést és a felügyeletet más személy részére odaítélő bírósági határozat is, akár a szülők javaslatára, akár közvetlen bírósági döntéssel.

Azokban az esetekben, amikor valamely hatóság felelős a gyermek gondviseléséért, ezt a helyzetet fenntartják, és a felügyeletet egyik szülőnek sem ítélik oda.

A szülői felügyelet konkrét rendszeréről eseti alapon, a kiskorú gyermek érdekében megfelelően döntenek.

5 Ha a szülők megállapodást kötnek a szülői felelősség tárgyában, milyen alaki szabályokat kell betartani ahhoz, hogy megállapodásuk jogilag kötelező erejű legyen?

A szülői felelősséggel kapcsolatos kérdésekben megállapodást kötő szülők kötelesek egy olyan aláírt szabályozó megállapodást benyújtani, amely tartalmaz minden olyan kérdéskört, amelyben megállapodtak. Ebben egyebek mellett kifejezetten ki kell térni az alábbiakra:

a kiskorú gondviselése és felügyelete;

a szülők láthatási jogának rendezése;

a szülői felelősség gyakorlása;

a családi lakhely használata;

a kiskorú gyermek számára fizetendő tartásdíj.

A szabályozó megállapodást az illetékes elsőfokú bírósághoz benyújtott kérelemmel együtt kell benyújtani. A szülőknek meg kell erősíteniük a megállapodást a bíróság előtt. A kiskorú gyermeket – amennyiben szükségesnek ítéli – a bíróság hivatalból, vagy az ügyész, a felek, a bíróság technikai személyzetének tagjai vagy maga a kiskorú gyermek kérelmére meghallgatja. Az ügyész véleményének kikérését követően a bíró értékeli a megállapodásokat.

Ha ez nem sérti a gyermekek érdekeit, a bíróság jóváhagyja a házasfelek által a házasság érvénytelenítése vagy felbontása, illetve a különválás következményei tekintetében kötött megállapodásokat. Ha a felek a nagyszülők és az unokák közötti kapcsolattartás és kommunikáció vonatkozásában javasolnak szabályozást, a bíró ezt a nagyszülők meghallgatása és beleegyezésének megszerzése után jóváhagyhatja.

A megállapodás elutasítását indokolással ellátott határozatba kell foglalni. Ilyenkor a házasfeleknek adott esetben jóváhagyásra új javaslatot kell a bíró elé terjeszteniük.

6 Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni a szülői felelősség kérdésében, milyen egyéb, bíróságon kívüli alternatív megoldások vannak a konfliktus rendezésére?

A felek közötti megállapodás érdekében a bírósági döntés legjobb alternatívája a családjogi közvetítés (mediáció).

Bármely megkötött megállapodás csak akkor végrehajtható, ha azt a bíróság jóváhagyta.

7 Ha a szülők bírósághoz fordulnak, mely kérdésekben hozhat döntést a bíró a gyermekkel kapcsolatban?

A bíróság határozatában a bírónak minden esetben a kiskorú gyermekek érdekét szem előtt tartva kell döntést hoznia az alábbi kérdésekben, lehetőleg – ha megfelelő ítélőképességgel rendelkeznek – a gyermekek meghallgatása után, és elkerülve a testvérek egymástól való elszakítását:

az egyik vagy mindkét szülő részére biztosított felügyeletre és gondviselésre, valamint az iskoláztatásra vonatkozó bírósági intézkedések;

a kapcsolattartás szülők közötti rendjét, megjelölve a szülők és gyermekeik közötti kommunikáció és közös időtöltés időpontját, módját és helyét;

kivételesen e láthatási jogok korlátozhatók vagy felfüggeszthetők, ha ezt komoly körülmények indokolják, vagy ha az egyik szülő súlyosan és ismételtelen megszegi kötelezettségeit;

a szülői felelősség odaítélése, valamint – ha ez szükséges és a gyermek érdekében áll – e felelősségnek az egyik szülő általi teljes vagy részleges gyakorlásáról szóló döntés, beleértve indokolt esetben e felelősség gyakorlásának megvonását is;

az egyes szülők által fizetendő, a gyermek szükségleteinek fedezését szolgáló tartás megállapítása a fennálló anyagi körülményekre figyelemmel, és a tartás kielégítő voltának biztosításához szükséges intézkedések elfogadása;

ha a szülők között nem jött létre megállapodás, a családi lakóhely és a közösen használt dolgok használatának odaítélése, a kiskorú gyermekek felett felügyeletet gyakorló házasfél előnyben részesítésével.

8 Ha a bíróság a szülői felügyeletet csak az egyik szülőnek ítéli meg, az egyben azt is jelenti, hogy a jogot gyakorló szülő a másik szülő előzetes megkérdezése nélkül dönthet a gyermeket érintő minden kérdésben?

Főszabályként a szülői felelősségben a két szülő osztozik. A kiskorút érintő valamennyi kérdés eldöntésének és rendezésének jogát mindkét szülő gyakorolja, még akkor is, ha csak egyikük kapott felügyeleti jogot.

Abban az esetben, ha a szülők nem értenek egyet a kiskorú gyermekről hozható vagy hozandó döntéseket illetően – amelyek vonatkozhatnak iskolai vagy nevelési kérdésekre (például iskolaválasztás és tanórákon kívüli tevékenységek), az egészségügyi ellátásra (például orvosválasztás), személyt érintő kérdésekre (például névválasztás vagy vallásos nevelés), vagy a kiskorúak lakóhelyeül szolgáló helyre vagy országra stb. –, és nem lehetséges a megállapodás, a vita rendezése érdekében bármelyik szülő bírósághoz fordulhat.

Mindkét szülő és (amennyiben kellő belátási képességgel rendelkezik) a gyermek meghallgatását követően a bíró az apának vagy az anyának ítéli a döntéshozatali jogot. Ha ismét vita vagy más olyan ok merül fel, amely súlyosan akadályozza a szülői felelősség gyakorlását, a bíró a döntéshozatali jogot teljes egészében vagy részben az egyik szülőre ruházhatja, vagy a két szülő között megoszthatja. Mindezeket az intézkedéseket legfeljebb két éves időtartamra lehet meghozni.

9 Mít jelent a gyakorlatban, ha a bíróság úgy dönt, hogy a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet?

Ha a kiskorú felügyeletét közösen kapja meg a két szülő, a gyakorlatban a kiskorú mindennapos gondozása és közvetlen felügyelete előzetesen megállapított időszakonkénti váltásban történik. A közös szülői felügyeletről szóló rendelkezések különbözőek lehetnek; a szokásos gyakorlat a heti váltás, vagy a hét napjainak megosztása, és a hétvégék váltakozó felosztása a szülők között.

A tanítási szünetek időtartamát a két szülő megosztja egymás között.

10 Ha valaki szülői felelősséggel kapcsolatos kérelmet kíván benyújtani, melyik bírósághoz vagy hatósághoz kell fordulnia? Milyen alaki szabályokat kell betartani, és milyen iratokat kell csatolni a kérelemhez?

A közös megegyezéses különválásra vagy a házasság ilyen felbontására irányuló eljárások esetében a házaspár vagy a kérelmezők bármelyikének utolsó közös lakóhelye szerinti elsőfokú bíróság rendelkezik illetékességgel.

A kontradiktórius házassági perekben a házastársak lakóhelye szerinti elsőfokú bíróság illetékes; abban az esetben, ha a házastársak eltérő bírósági körzetekben laknak, a felperes dönti el, hogy a házaspár utolsó lakóhelye vagy az alperes lakóhelye szerinti bíróságot választja.

Azok a személyek, akik nem rendelkeznek meghatározott lakó- vagy tartózkodási hellyel, az aktuális vagy a legutolsó tartózkodási helyük szerinti bíróságok előtt perelhetők, a felperes választásától függően; amennyiben az illetékességet így sem lehet megállapítani, az eljárást a felperes lakóhelye szerint illetékes bíróság folytatja le.

A kizárólag a kiskorú gyermekek felügyeletével, gondviselésével és tartásával kapcsolatos olyan eljárásokban, ahol a szülők nem házasok, a szülők utolsó közös lakóhelye szerinti elsőfokú bíróság illetékes. Ha eltérő bírósági körzetekben laknak, a felperes dönti el, hogy az alperes vagy a kiskorú lakóhelye szerinti bíróságot választja.

A házasságnak a népesség-nyilvántartásba történő bejegyzéséről szóló tanúsítványt, és adott esetben a leszármazottak születési anyakönyvi kivonatát a kérelemhez csatolni kell azon dokumentum vagy dokumentumok mellé, amelyekre a házastárs a jogait alapozza. Amennyiben a tulajdon megosztását kéri, a felperes köteles benyújtani azokat a birtokában lévő dokumentumokat – például adóbevallásokat, fizetési jegyzékeket, banki kivonatokat, tulajdoni lapokat vagy forgalmi engedélyeket –, amelyek alapján a házastársak, és adott esetben a gyermekek pénzügyi helyzete megítélhető.

11 Milyen eljárás érvényes ezen esetekre? Van-e sürgősségi eljárás?

Ezekben az esetekben az alábbi eljárások alkalmazandók:

ha a felek megállapodtak, a polgári eljárásról szóló törvény 777. cikkében megjelölt közös megegyezéses eljárás a különválás, a házasság felbontása és – ha nem áll fenn házasság – a kiskorú gyermekek felügyelete, gondviselése és tartása ügyében hozandó végleges intézkedések tekintetében;

ha a felek nem állapodtak meg, a polgári eljárásról szóló törvény 770. és 774. cikkében meghatározott kontradiktórius peres eljárást kell lefolytatni, amely akkor is alkalmazandó a családi jogi eljárásokban és a kiskorúakra vonatkozó eljárásokban, ha a szülők nem házasodtak össze.

Sürgős ügyekben az alábbi eljárások szerinti intézkedések elfogadása kérelmezhető:

Ideiglenes intézkedések házasság semmissé nyilvánítására, különválásra és házasság felbontására irányuló kérelem benyújtását megelőzően, vagy olyan eljárásokban, amelyek tárgya kiskorú gyermekek felügyelete, gondviselése és tartása. Ezt a polgári eljárásról szóló törvény 771. és 772. cikke szabályozza.

A törvény kifejezetten kimondja, hogy amennyiben fennáll a sürgős intézkedés indoka, az első határozatban azonnali hatályú intézkedéseket lehet elrendelni. Házassági eljárás vagy kiskorú ügyében benyújtott kereset befogadásából eredő – az előző esetekkel megegyező – ideiglenes intézkedések. Ezt a polgári eljárásról szóló törvény 773. cikke szabályozza.

12 Igényelhető-e jogsegély az eljárás költségeinek fedezésére?

Teljes vagy részleges költségmentesség vehető igénybe, ha a kérelmező igazolja, hogy megfelel a költségmentességről szóló törvényben meghatározott, költségmentességre jogosító feltételeknek. (lásd: „[Költségmentesség – Spanyolország](#)”).

13 Lehet-e fellebbezni a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott döntés ellen?

A megfellebbezhető határozatok körének megállapításához különbséget kell tenni a szülői felelősség tárgyában hozható lehetséges határozatok között, így: a kontradiktórius peres ügyekben hozott összes határozat ellen fellebbezéssel lehet élni a tartományi törvényszék előtt;

a közös megegyezés alapján folyó eljárásokban hozott határozatok ellen csak akkor lehet fellebbezéssel élni a tartományi törvényszék előtt, ha ezek olyan intézkedést tartalmaznak, amely eltér a szabályozó megállapodás feltételeitől.

A törvény nem biztosít jogorvoslati lehetőséget az előzetes ideiglenes intézkedésekre, ideiglenes intézkedésekre vagy a szülői felelősség gyakorlására vonatkozó határozatok ellen.

14 Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy bírósághoz kell fordulni a szülői felelősséggel kapcsolatos döntés végrehajtása érdekében. Milyen bírósághoz kell fordulni és milyen eljárás követendő ilyen esetekben?

Ha a szülői felelősségről hozott bírósági határozatokat nem teljesítik önként, a határozatot kibocsátó elsőfokú bíróságtól kérhető a nem teljesített intézkedés vagy intézkedések végrehajtásának elrendelése.

Meg kell jelölni azt az ítéletet vagy határozatot, amelynek végrehajtását kérik, és azt a személyt, aki ellen a végrehajtás foganatosítandó.

15 Mit kell tennem az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat e tagállamban történő elismerése és végrehajtása érdekében?

A közös gyermeket érintő házassági eljárásokban a szülői felelősség gyakorlásáról valamely tagállamban hozott, e tagállamban végrehajtható és az érintettekkel közölt határozatokat Spanyolországban bármelyik érdekelt fél kérelmére eljárásen kívül elismerik, összhangban a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet rendelkezéseivel. Ez a rendelet alkalmazandó a 2022. augusztus 1-je előtt indított bírósági eljárásokra, az ezen időpontot megelőzően kiállított vagy bejegyzett közokiratokra, és egyezségekre, amelyek a megkötésük szerinti tagállamban végrehajthatóvá váltak. A továbbiakban a 2019. június 25-i 2019/1111. sz. rendelet lesz alkalmazandó.

A végrehajtás érdekében végrehajtási kérelmet kell benyújtani ahhoz a bírósághoz, amelynek illetékességi területén a kiskorú él, és ahol a határozat végrehajtását kérik. A végrehajtási kérelmet az V. mellékletben található formanyomtatványon – mellékelve a végrehajtani kívánt határozatnak a hitelesség minden követelményének megfelelő másolatát – kell benyújtani. Az eljárásban ügyvéd vagy jogi képviselő részvétele kötelező.

16 E tagállamban mely bírósághoz kell fordulnom az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat elismerésének megtámadása érdekében? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Ha az érdekelt az Európai Unió egy másik tagállamának bírósága által a szülői felelősség tárgyában hozott határozat spanyolországi elismerése ellen kifogást kíván emelni, ahhoz az elsőfokú bírósághoz kell fordulnia, amelytől a határozat elismerését kérték, és hivatkoznia kell a 2201/2003/EK rendeletben el nem ismerési okként meghatározott valamely indok fennállására, valamint – megfelelő időben – a 2019/1111. rendelet által elismertekre.

Jelenleg a következő okokra lehet hivatkozni:

a határozat – figyelembe véve a gyermek mindenek felett álló érdekét – nyilvánvalóan ellentétes a közrenddel,

a gyermek meghallgatására nem adtak lehetőséget (sürgős esetekben nem elfogadható ok),

ha az eljárást az érintett távollétében folytatták le, a keresetet nem adták át vagy nem küldtek róla írásos értesítést, kivéve ha bizonyítják, hogy a határozatot az érintett elfogadta,

ha nem hallgatták meg azt a felet, aki az elismerést vitatja, és azt állítja, hogy a határozat a szülői felelősség gyakorlását akadályozza,

valamint ha összeegyeztethetetlen egy másik, később hozott határozattal.

17 Melyik jogot alkalmazza a bíróság a szülői felelősségről szóló eljárásban, ahol a gyermek vagy a felek nem e tagállamban élnek vagy eltérő állampolgársággal rendelkeznek?

A szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló 1996. évi Hágai egyezménynek megfelelően az alkalmazandó jog a kiskorú szokásos tartózkodási helye szerinti jog.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 29/03/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.